

POLAKIEWICZ MARIA] wers pól
/1911-1987/

Pochodziła ze środowiska inteligencji polskiej losami historii zmuszonej do bytowania na Syberii. Urodziła się 19 lutego 1911 w Tomsku i tamże rozpoczęła naukę w polskiej szkole powszechnej.

Dzięki umowie repatriacyjnej między Polską a ZSRR w listopadzie 1922 przyjeżdża do Warszawy, skąd - po paru miesiącach - przenosi się do Wilna, gdzie pozostanie do maja 1946.

W 1924 kończy wykształcenie na poziomie szkoły powszechnej i wstępuje do Państwowego Gimnazjum Żeńskiego im. Ks. Adama Czartoryskiego. Po uzyskaniu w nim w 1932 matury przez rok uczęszcza na kursy księgowości.

9/10 Po ich ukończeniu w 1933 zapisuje się na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy USB i specjalizuje się w geografii /w 1939 otrzymuje absolutorium/.

Podczas studiów wstępuje w 1936 do Związku Harcerstwa Polskiego. Skierowana kurs instruktorów harcerskich na Buczu k/Skoczowa przechodzi przeszkolenie w zakresie terenoznawstwa, łączności i służby sanitarnej.

6 Po wybuchu II wojny światowej w stopniu poharcemistrzyni zostaje mianowana zastępczynią komendantki Pogotowia Harcerskiego Chorągwi Wileńskiej. Należy do → Kręgu Starszoharcerskiego "Zagwie" - Kuźnica Kresowa im. Piotra Skargi. Prowadzi zastępy harcerek organizowane z dziewcząt biorących udział w kompletach tajnego nauczania. Działa w → Szarych Szeregach kierując pracą ideową i wychowawczą wśród młodzieży harcerskiej oraz równocześnie nadzorując wykonywanie różnych zadań pomocniczych w zakresie informacji i propagandy na rzecz → ZWZ-AK, w których to formacjach pełni funkcję łączniczki.

Szczególnie aktywny w tych latach jest jej udział w → Zorganizowanym Tajnym Nauczaniu. Działa w → Ośrodku Janiny Bohdanowiczowej /"Pani Janina"/, kierując → dzielnicą "Zakret" /ul. Rzeczna, Dobra, Wiwulskiego i in./, prowadząc komplety, ucząc w wielu spośród nich geografii.

W czasie drugiej i trzeciej okupacji sowieckiej pracuje w charakterze pracownika naukowego w Instytucie Geologicznym w Wilnie.

W maju 1946 przyjeżdża do Bydgoszczy, a wkrótce potem przenosi się do Torunia, gdzie pozostaje do końca życia.

1 sierpnia zostaje zatrudniona w Dziale Etnograficznym Muzeum Miejskiego w Toruniu w charakterze asystentki. Rozpoczyna wówczas pogłębianie swojej wiedzy etnograficznej i w zakresie muzealnictwa, ukoronowane w 1949 dyplomem magistra filozofii w zakresie geografii, wydanym przez UMK.

Zawodowo pracuje do 1982 /od 1971 jako emerytka/, przeprowadzając szereg badań naukowych z zakresu kultury materialnej, sztuki ludowej i folkloru Polski Północnej. Współuczestniczy w staraniach o utworzenie samodzielnego Muzeum Etnograficznego w Toruniu, pomaga w organizacji licznych wystaw etnograficznych, jest aktywną działaczką wielu towarzystw naukowych i organizacji społecznych, szczególnie zaś Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, w którego organie "Lud" publikuje szereg prac.

Jednym z ważniejszych odcinków jej powojennej pracy jest także działalność dydaktyczna tak na terenie Muzeum Etnograficznego, jak i w UMK.

Zasługi zawodowe i społeczne P. zostały uhonorowane: Krzyżem Kawalerskim O.O.P., Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem X-lecia PRL oraz odznakami resortowymi.

Umiera w Toruniu 24 grudnia 1987.

8/10 [R. Tubaja, Maria Polakiewicz /1911-1987/, "Lud" t. 73 /1989-1990/
Materiały archiwalne Muzeum Etnograficznego w Toruniu

Jadwiga Nowicka] 64